

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: L. N.
bytem X

zast. advokátkou Mgr. Kateřinou Nesrstovou
sídlem Lešetín II 7147, 760 01 Zlín

proti

žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti výroku 1. a 3. rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce byl rozhodnutím Městského úřadu Vsetín ze dne 19. 7. 2021, č. j. X (dále jen „rozhodnutí o přestupku“) uznán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. d) a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních

komunikacích, (dále též „zákon o silničním provozu“). Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 9. 2021, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), které napadl žalobce touto žalobou, byl změněn výrok o vině tak, že žalobce byl shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, ve vztahu k přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona bylo rozhodnutí o přestupku zrušeno a v této části bylo řízení o přestupku zastaveno. Výrok o správním trestu a výrok o náhradě nákladů řízení byl napadeným rozhodnutím potvrzen.

2. Přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu se měl žalobce dopustit v důsledku porušení § 5 odst. 1 písm. f) téhož zákona tím, že přes výzvu policisty, která byla provedena dne X po X hod ve Vsetínské nemocnici na oddělení chirurgie, kam byl převezen k ošetření zranění po dopravní nehodě, na které měl účast jako řidič horského jízdního kola dne X kolem X hod v obci X na silnici X na rovném úseku mezi jezerem Balaton a první levotočivou zatáčkou obce ve směru jízdy od obce K., se odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda nebyl při řízení jízdního kola ovlivněn alkoholem. Za spáchání tohoto přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný potvrdil závěr, že žalobce byl řidičem vozidla, tato skutečnost vyplynula ze svědeckých výpovědí. Kontrola řidiče ze strany policistů proběhla v souvislosti s tím, že žalobce byl jako řidič nemotorového vozidla účastníkem dopravní nehody. Žalobce se odmítl podrobit orientační zkoušce a bylo zde tak podezření na užití alkoholu či jiné návykové látky před jízdou. Žalobce měl povinnost uposlechnout výzvu k podrobení se vyšetření na přítomnost alkoholu. Z výpovědi policistů i z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalobce byl o této skutečnosti poučen. K odvolacím námitkám týkajícím se přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) žalovaný uvedl, že mezi výzvou k podrobení se vyšetření a samotným incidentem byla dána časová souvislost, která vyplývá z obsahu správního spisu (svědeckých výpovědí). Ze svědectví policisty, který žalobce v nemocnici poučoval, vyplynulo, že se žalobce choval normálně, komunikoval, reagoval na dialog. Na výzvu reagoval odmítnutím, které odůvodnil. Žalovaný tak potvrdil závěr, že se v daném případě jednalo o zavinění úmyslné.

II. Žaloba

4. Podle žalobce je napadené rozhodnutí (v napadené části) nezákonné z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nesprávného právního posouzení. Trvá na absenci časové souvislosti mezi výzvou policie k tomu, aby se podrobil dechové zkoušce nebo vyšetření na přítomnost alkoholu v krvi. V době výzvy nebyl žalobce řidičem, nevztahovala se na něj tedy povinnost výzvu uposlechnout. Žalobce si nepamatuje, že by jej jakýkoli policista předtím vyzýval k tomu, aby se vyšetření podrobil. Pokud jej první policejní hlídka k dechové zkoušce vyzývala už u vozidla rychlé záchranné služby, ve správním spise absentuje důkaz o poučení žalobce o následcích neuposlechnutí této výzvy; v nemocnici se tedy nemohlo jednat o výzvu „opakovanou“, jak uvádí žalovaný v napadeném rozhodnutí.
5. Žalobce jednal nezaviněně, neboť si pro zranění, která při pádu z jízdního kola utrpěl (ztrátu paměti), nebyl vědom toho, proč je ošetřován v nemocnici, natož aby si uvědomoval, proč po něm policista žádá, aby se podrobil vyšetření. Vlastně si ani není vědom toho, že by za ním policejní hlídka vůbec do nemocnice dorazila. Zcela tak absentovala jeho složka „vědomí“ (žalobce si nebyl vědom toho, že by měl jakékoliv své povinnosti porušit) i „volní“ (nemohl proto ani chtít porušit zájem chráněný zákonem či

být s takovým porušením srozuměn). Správní orgány se touto otázkou dostatečně nezabývaly. Žalobce také namítl, že v daném případě nebyl pořízen audiovizuální záznam.

6. Policisté zranění žalobce bagatelizovali, ačkoli žalobce utrpěl pro zřejmě silnou ránu do hlavy otřes mozku. Dle výpovědí svědků měl být žalobce nějakou dobu v bezvědomí a následně se ukázalo, že utrpěl velmi vážná zranění hlavy. Policisté měli pojmout podezření, že zmatenost a chování žalobce nepramenily z ovlivnění žalobce alkoholem, ale z poruchy jeho zdraví, což potvrzují výpovědi svědků (R. H., J. J., J. P., E. K.). Závěr žalovaného, že žalobce utrpěl pouze drobná zranění, je v rozporu s obsahem správního spisu, kde je založena lékařská zpráva o operačním zákroku žalobce. Argumentaci žalovaného, která zpochybňuje souvislost mezi operačním zákrokem a pádem z jízdního kola, považuje žalobce za nepřiměřenou. Není vinou žalobce, že jej lékaři ve Vsetínské nemocnici kompletně nevyšetřili a vážnost zranění nezjistili. Pokud měl žalovaný o této souvislosti pochybnosti, měl doplnit dokazování, případně aplikovat zásadu *in dubio pro reo*.
7. Dále žalobce namítá, že se žalovaný nevypořádal se svědeckou výpovědí J. P., který uvedl, že žalobce nebyl dne X dopoledne ovlivněn alkoholem. Ze správního spisu nevyplývá, že by byl žalobce pod vlivem alkoholu. Argumentace žalovaného, že žalobce byl důvodně podezřelý, že řídil vozidlo po požití alkoholu a byl tak povinen se podrobit dechové zkoušce či lékařskému vyšetření, je tak nepřijatelná. Podle žalobce nebyl řádně zjištěn skutkový stav (§ 3 správního řádu).
8. Žalobce z opatrnosti též namítl, že ani žalovaný nezohlednil při hodnocení přiměřenosti uloženého trestu polehčující okolnosti, a sice skutečnost, že žádné třetí osobě nebyla způsobena škoda, a že vnímání a orientace žalobce byly silně ovlivněny ztrátou paměti v důsledku vážného úrazu hlavy. Podle žalobce bylo na místě upustit od uložení správního trestu, neboť nejde o závažné přestupky. Takový návrh proto žalobce vznáší i ve vztahu k soudu.
9. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí v napadené části zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

10. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil. K žalobním námitkám uvedl, že jsou téměř totožné s námitkami odvolacími, odkázal se proto na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
11. K namítané absenci zavinění žalovaný doplnil, že žalobce byl poučen nejen ústně, ale také písemně, což dokládá spisový materiál. Žalobce se též k věci písemně vyjádřil, jasně tedy chápal, k čemu byl policistou vyzván, poučení též podepsal. Žalobce si byl vědom svého protiprávního jednání a byl též seznámen s následky takového jednání. K námitce týkající se audiovizuálního záznamu žalovaný poznamenal, že ne každý policista má přidělenou osobní kameru. Zároveň se nejedná o taxativní součást výzvy k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda je řidič ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou.
12. Důvodné podezření, že žalobce řídil vozidlo po požití alkoholických nápojů, vyplynulo ze svědectví policistů. Provedení výzvy je na posouzení policisty, s ohledem na okolnosti konkrétní kontroly. Skutková podstata přestupku tkví v odmítnutí podrobit se takovému vyšetření a s tím související nemožnosti zjistit, zda žalobce skutečně pod vlivem alkoholu byl či nikoli. Tvrzení svědka, že žalobce pod vlivem alkoholu nebyl, je subjektivní, stejně jako posouzení policisty. Žalobci není kladeno za vinu ovlivnění alkoholem, ale skutečnost, že se odmítl podrobit vyšetření.

13. K přiměřenosti správního trestu žalovaný doplnil, že byl uložen zcela na spodní hranici zákonné sazby, přičemž nebyly dány důvody pro mimořádné snížení pokuty či upuštění od správního trestu. Protiprávním jednáním žalobce byl poškozen zákonem chráněný záměr.
14. K vyjádření žalovaného podal žalobce stručnou repliku, v níž setrval na již uplatněné argumentaci. Doplnil, že správnímu orgánu prvního stupně doložil lékařskou zprávu z Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně, ze které se jasně podává, že žalobce utrpěl vážné poranění lebky, které si vyžádalo okamžitý lékařský zákrok. Neprovedení rentgenu ve Vsetínské nemocnici nelze klást k tíži žalobce. Stěžejní pro posouzení otázky viny je zjištění, že žalobce utrpěl ztrátu paměti a vůbec netušil, co se stalo. Hodnocení vážnosti zranění žalobce správními orgány nepřísluší. Nadto, pokud by ošetřující lékař ve vsetínské nemocnici upozoroval na žalobci známky ovlivnění alkoholem, dle žalobce by zajisté provedl krevní testy.

IV. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu a jednání před soudem

15. Ve správním spisu se nachází následující dokumentace zajištěná Policií ČR (vše s datem 7. 6. 2020): oznámení přestupku s popisem místa dopravní nehody a souvisejících zjištěných okolností, záznam o přijatém oznámení svědka R. R. o dopravní nehodě, náčrtek místa dopravní nehody a fotodokumentace, úřední záznamy ve věci podání vysvětlení žalobce, svědka R. R., svědka J. J., policisty prap. P. N. a protokol o nehodě v silničním provozu. Součástí dokumentace Policie ČR je též poučení žalobce ze dne 7. 6. 2020 dle zákona o silničním provozu o povinnostech řidiče dle § 5 odst. 1 písm. f) a g), § 5 odst. 2 písm. a) a b) a oprávnění policistů dle § 124 odst. 10 písm. f) a g) zákona o silničním provozu, včetně poučení o následcích při odmítnutí podrobit se vyšetření, a včetně poučení k § 24 a 67 zákona č. 65/2017, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Toto poučení je podepsáno žalobcem a p. N.. Žalobce na něj ručně připsal následující text: „*X jsem jel na kole mezi K. a V. a byl jsem vyzván Policií České republiky, abych (pozn. soudu nečitelné – zřejmě „dýchl ohledně alkoholu“). Protože jsem nebyl si vědom ničeho co by bylo v rozporu se zákonem, tak jsem odmítl dechovou zkoušku. Nejsem si vědom ničeho (pozn. soudu nečitelné – zřejmě „v rozporu svého jednání“). Ještě chci uvést k pádu s kolem došlo při tlačení kola po chodníku*“.
16. Součástí správního spisu je dále oznámení o zahájení řízení o přestupku ze dne 20. 8. 2020 a protokol o ústním jednání ze dne 21. 9. 2020, v němž byla zaprotokolována výpověď žalobce, a výpovědi svědků J. J., R. R., prap. Bc. M. K., prap. P. N. Dne 13. 1. 2021 se konalo další ústní jednání, jehož se účastnila právní zástupkyně žalobce, která měla do spisu přiložit kopii zdravotní zprávy potvrzující operaci žalobce a navrhla výslech svědka J. P. Výslechnuti byli svědci pprap. E. K. a prap. P. S. Dne 17. 3. 2021 se konalo třetí ústní jednání, na němž byl za přítomnosti právní zástupkyně žalobce vyslechnut svědek J. P.. Ve spise se dále nachází vyjádření obviněného z přestupku ze dne 31. 3. 2021. Následně bylo vydáno rozhodnutí o přestupku a k odvolání žalobce napadené rozhodnutí.
17. Soud ve věci nařídil jednání na den 12. 1. 2023, které se uskutečnilo za osobní přítomnosti žalobce, jeho právní zástupkyně a zástupce žalovaného. Právní zástupkyně žalobce odkázala na obsah žaloby a zdůraznila stěžejní žalobní argument, kterým je absence zavinění žalobce. Žalobce popsal situaci před incidentem (pádem z kola, na kterém jel) a uvedl, že když seděl v sanitce, byl „mimo“. V nemocnici byl vyšetřen, pamatuje si přítomnost policistů, ale nepamatuje si, že by vyšetření odmítal. Zástupce žalovaného odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž byly všechny námitky

vypořádány. Tvrzenou nepřítetnost musí žalobce prokázat a vyvrátit zjištěný skutkový stav, důkazní břemeno je na něm (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 9/2013, 2 As 402/2020).

18. Následně byla provedena rekapitulace obsahu správního a soudního spisu. Zástupkyně žalobce doplnila, že žalobce své důkazní břemeno unesl a odkázala na předložené lékařské zprávy a výslech svědka P. Popsala, že žalobce musel být několik dní po ošetření ve vsetínské nemocnici hospitalizován z důvodu operace kostí v obličeji. K dotazu soudu bylo upřesněno, že byla předkládána jednak zpráva Krajské nemocnice T. Bati z maxilofaciálního vyšetření žalobce na Ústním, čelistním a obličejovém oddělení chirurgie ze dne 25. 6. 2020, dr. J. Š. (ta se nachází ve správním spise a soudu byla též předložena u jednání), a která dokládá kontrolu žalobce po operačním výkonu (repozice a fixace CZM vlevo, tj. zlomenina lící kosti). Měla být rovněž ve správním řízení předkládána zpráva z vyšetření před touto operací (asi týden po nehodě, dle sdělení žalobce), kdy měl být žalobce ve Zlíně hospitalizován, ta však ve spise dohledána nebyla a na jednání rovněž nebyla předložena (přestože byl žalobce v předvolání k jednání informován o tom, že soud lékařské zprávy k dispozici nemá, a že je tak na něm, aby případně svá tvrzení o zdravotním stavu doložil). Zástupkyně žalobce uvedla, že zpráva byla dokládána do jiného soudního řízení v originále, ale že si jí nevyžádala.
19. S výjimkou účastnického výslechu nebylo navrhováno doplnění dokazování nad rámec správního spisu. Účastnický výslech proveden nebyl, neboť žalobce měl při jednání dostatečný prostor se k věci vyjádřit a soud nepokládal za nezbytné jej s ohledem na obsah správního spisu vyslýchat. Po závěrečných projevech, v nichž účastníci řízení setrvali na svých stanoviscích, soud přerušil jednání a postupoval podle § 49 odst. 12 věta první s.ř.s.

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Při splnění podmínek řízení soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
21. Žaloba není důvodná.
22. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu: *„Řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.“*
23. Podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu: *„Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.“*
24. Soud se k námitkám žalobce zabýval tím, zda došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) téhož zákona. K takovému závěru je na místě přistoupit při splnění všech následujících podmínek: Fyzická osoba se 1) účastnila provozu na pozemní komunikaci, 2) byla řádně vyzvána k absolvování odborného lékařského vyšetření, a to 3) osobou oprávněnou k učinění takové výzvy, přičemž musí jít 4) o opodstatněnou výzvu. Posledním nezbytným předpokladem je, že se 5) fyzická osoba

odmítne lékařskému vyšetření podrobit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2017, č. j. 2 As 287/2016 – 36, bod 14).

25. Žalobce vznesl argumentaci týkající se naplnění podmínky první, neboť namítal absenci časové souvislosti mezi jeho účastí v provozu na pozemních komunikacích a výzvou k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda nebyl ovlivněn alkoholem. Touto námitkou se zabýval již žalovaný zejména v bodech 26 – 28 napadeného rozhodnutí a s jeho závěry se krajský soud mohl ztotožnit.
26. Časová souvislost mezi nehodou, resp. kontrolou žalobce a provedením výzvy vyplývá z obsahu spisu. Na základě tvrzení žalobce, výpovědí svědků a dalších podkladů byl zjištěn následující časový sled událostí v den incidentu po vyjetí žalobce na jízdním kole: Žalobce dojel skupinu cyklistů, mezi nimiž byl i svědek P., s nimi jel asi 14 km a pak došlo k jeho pádu, kolem 9:35 hod. Žalobce poté opět pokračoval v jízdě až do doby, než jej našla přivolaná posádka vozidla rychlé záchranné služby. Dopravní nehodu ohlásil svědek R. v 9:37 hod, policisté K. a N. ohledávali místo dopravní nehody od 10:41 do 11:20 a bezprostředně před 10:41 hovořili s žalobcem u sanitky. Sanitka pak odvezla žalobce k ošetření do nemocnice, kam za ním policisté N. a K. po 11:20 hod přijeli. Policista N. s žalobcem prokazatelně hovořil a vyzval ho k podrobení se vyšetření (ústně i písemně). Žalobce v žalobě takto zjištěnou časovou návaznost jednotlivých úkonů, jak vyplývají z obsahu správního spisu, nerozporoval.
27. Jak vyplývá z judikatury správních soudů, mezi důvodem učinění výzvy a účastí vyzývané osoby v provozu na pozemních komunikacích jakožto řidiče musí existovat na první pohled zjevná souvislost. Naplnění tohoto předpokladu přitom není na překážku, pokud byl řidič přímým účastníkem silničního provozu před určitým časovým okamžikem (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 As 1/2011-60). Řidičem pro účely aplikovaného ustanovení tedy není pouze osoba aktuálně řídící či bezprostředně před provedením výzvy řídící vozidlo v provozu na pozemních komunikacích, nýbrž i osoba, která jízdu na pozemní komunikaci ukončila, avšak souvislost výzvy s účastí této osoby v provozu na pozemních komunikacích je zřejmá a nepřetržená jinou déletrvající činností či dějem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2012, č. j. 2 As 130/2011-63). Přibývajícím čas od dopravní nehody významně ovlivňuje smysluplnost výzvy i souvislost s provozem na pozemních komunikacích. Výzva k vyšetření proto musí mít vypovídací hodnotu ve vztahu k době řízení vozidla (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2016, č. j. 9 As 62/2016-34).
28. Lze mít za zjištěné, že od samotné nehody žalobce (jeho pádu) do učinění písemné výzvy v nemocnici mohly uběhnout přibližně 2 - 3 hodiny, od prvního kontaktu policistů s žalobcem do učinění písemné výzvy se pak jednalo o interval ještě kratší. Časové hledisko však není jediným kritériem, které je v obdobných situacích na místě posuzovat (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2018, č. j. 3 As 7/2017-38). Pro účely posouzení souvislosti mezi důvodem učinění výzvy a účastí vyzývané osoby (řidiče) v provozu na pozemních komunikacích je třeba komplexní zhodnocení všech okolností. Soud nemá pochybnosti o tom, že taková souvislost v případě žalobce dána byla.
29. Z výpovědí svědků (policistů) pprap. K. a prap. S. vyplynulo, že žalobce byl již u sanitky ústně vyzýván k tomu, aby se podrobil dechové zkoušce, což odmítl. Následovala pak opětovná ústní i písemná výzva s poučením ve vsetínské nemocnici, kam byl žalobce převezen k ošetření poranění v obličeji. Veškeré události, které z časového hlediska vstoupily mezi nehodu (pád žalobce z kola) a písemnou výzvu k podrobení se vyšetření

v nemocničním zařízení, která potvrzuje též poučení žalobce o následcích spjatých s odmítnutím vyšetření, se pojí k incidentu žalobce v provozu na pozemních komunikacích (ošetření žalobce v okolí místa nehody, jeho převoz do nemocnice a ošetření v nemocnici). Časový sled úkonů tedy není přerušen žádným dějem či událostí, která by s nehodou žalobce nesouvisela a přerušovala by bezprostřední souvislost výzvy učiněné v nemocnici právě s touto nehodou, resp. s účastí žalobce v silničním provozu coby řidiče nemotorového vozidla.

30. Výpovědi svědků potvrzují, že žalobce byl ústně vyzván k dechové zkoušce i k lékařskému vyšetření již na místě samém, a že obojí odmítl. Soud nemá důvod k pochybnostem, že tomu tak nebylo, resp. že by výpovědi svědků (policistů) byly nevěrohodné. Ve svědeckých výpovědích nebyly v tomto ohledu rozpory. Policisté jsou obecně vnímáni jako nestranní svědci, kteří jsou schopni svou výpověď prokázat smysly vnímatelné skutečnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007–114). V konkrétním případě nebylo tvrzeno ani prokázáno něco jiného. Tvrzení žalobce, že si již provedení ústní výzvy k dechové zkoušce a podrobení se vyšetření nepamatuje, zjištěný skutkový stav důvodně nezpochybňuje. Jakkoli je obecně zajištění videozáznamů z kamer policistů u přestupků tohoto typu žádoucí, jejich absence (neměli-li kamery policisté k dispozici) nebrání závěru o dostatečném zjištění skutkového stavu.
31. V nyní projednávané tedy bylo prokázáno, že žalobce byl ze strany policie vyzván k podrobení se orientační zkoušce a vyšetření na přítomnost alkoholu v dechu již u sanitního vozu, což odmítl. Daná skutečnost vyplývá ze svědeckých výpovědí policistů, jejichž věrohodnost není důvodu zpochybňovat. Zcela nesporná je pak existence písemné výzvy s poučením, kterou žalobce za přítomnosti policisty ve vsetínské nemocnici sám vlastnoručně podepsal a písemně okomentoval. I kdyby tak hypoteticky vyšlo najevo, že žalobce byl k vyšetření řádně (tj. s odpovídajícím poučením) vyzván až v nemocnici, a že se tedy nejednalo o výzvu opakovanou, jak žalobce rozporuje, nemělo by to vliv na posouzení věci. Předpokladem naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu není opakování výzvy k tomu oprávněnou osobou.
32. Z uvedeného lze shrnout, že výzva byla učiněna v souvislosti s účastí žalobce coby řidiče nemotorového vozidla v provozu na pozemních komunikacích (naplnění první podmínky), že žalobce byl řádně vyzván k absolvování lékařského vyšetření (naplnění druhé podmínky) a že tuto výzvu učinila osoba oprávněná k učinění takové výzvy (naplnění třetí podmínky; tu žalobce ani výslovně nerozporoval).
33. Další argumentaci žalobce vznesl do opodstatněnosti výzvy, tj. do čtvrté z podmínek skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. K tomu lze uvést, že zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, rozlišuje dva druhy vyšetření, a sice vyšetření orientační a odborné lékařské vyšetření. Důvodem k provedení těchto vyšetření je vždy důvodné podezření, že konkrétní osoba (mj.) pod vlivem alkoholu vykonává nebo vykonávala činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 As 24/2009–65, č. 2063/2010 Sb. NSS, nebo usnesení rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 10. 5. 2016, č. j. 2 As 146/2015–45, č. 3441/2016 Sb. NSS). Ze skutkových okolností posuzované věci nejsou pochybnosti o tom, že zde s ohledem na jednání žalobce existovalo důvodné podezření, že žalobce je ovlivněn alkoholem, případně jinou omamnou látkou. Dle výpovědi svědka prap. S. byl u žalobce „nezájem nechat se ošetřit, byl z něj cítit alkohol, špatná koordinace pohybů“, dle výpovědi svědka pprap K. „byl zjevně pod vlivem

alkoholu, podrážděnost, zápach po alkoholu, nebyl úplně namol, že by nemohl mluvit“, dle výpovědi svědka prap. K. „jevil známky požití alkoholu“, dle výpovědi svědka prap. N. – „byl cítit zápach po alkoholu, byl nervózní“.

34. Co se týká výpovědi svědka J. P., k němuž a jeho dalším kamarádům se žalobce coby cyklista při jízdě po cestě z K. přidal, ta existenci důvodného podezření policistů nevyvrací. Tento svědek na otázku správního orgánu, zda cyklista jevil známky požití alkoholu zpochybnil, že by tomu tak bylo. Jedná se však o subjektivní názor třetí osoby, učiněný zejména na podkladě úvahy, že by žalobce pod vlivem alkoholu s nimi nezvládl ujet takovou vzdálenost (cca 14 km) v nastoleném tempu. Policisté však nabyli důvodné podezření na požití alkoholu z následných reakcí žalobce a jeho konání. Jak uvedl již žalovaný, podmínkou k výzvě ve smyslu § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu není zjištění, že přestupce skutečně je pod vlivem alkoholu, jak žalobce namítal. Logicky postačuje důvodné podezření, že by tomu tak s ohledem na zjištěné skutkové okolnosti být mohlo. Takové důvodné podezření zde s ohledem na nerozporné výpovědi policistů bylo.
35. Konečně co se týká skutečnosti, že se žalobce odmítl vyšetření podrobit, tu žalobce samu o sobě nerozporoval. Svědecké výpovědi policistů shodně potvrzují, že žalobce dechovou zkoušku a vyšetření odmítal již na místě prvotního ošetření (u sanitky). Jím vlastnoručně podepsané a okomentované odmítnutí je pak součástí správního spisu. Svoji argumentaci žalobce staví na tom, že v tomto ohledu bylo jeho jednání nezaviněné, neboť si své jednání neuvědomoval.
36. Zavinení je zpravidla definováno jako psychický vztah pachatele k vlastnímu protiprávnímu jednání. Tento vztah je vyjádřen buď jako přímý nebo nepřímý úmysl, nebo jako vědomá či nevědomá nedbalost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2007, č. j. 4 As 40/2007-53, č. 1529/2008 Sb. NSS). K odpovědnosti fyzické osoby za přestupek se vyžaduje zavinení, přičemž postačí zavinení z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinení (§ 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky). Formu zavinení je třeba zkoumat jako otázku závažnosti přestupku dle § 38 písm. e) zákona o odpovědnosti za přestupky, a tato skutečnost je součástí výrokové části rozhodnutí o přestupku dle § 93 odst. 1 písm. d) téhož zákona, je-li obviněný uznán vinným.
37. Zavinení je založeno jednak na složce vědění (vnímání vnějšího světa smysly a rozumem) a na složce volní (vnitřní vztah hybatele děje k jednání). Psychický vztach pachatele k vlastnímu protiprávnímu jednání nelze přímo pozorovat a na zavinení lze proto usuzovat ze všech okolností případu, za kterých ke spáchání přestupku došlo, včetně jednání pachatele přestupku v době jeho páčání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 394/2010).
38. V posuzované věci se žalobce přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu podle správních orgánů dopustil úmyslně, a to ve formě úmyslu nepřímého. Soud se s tímto posouzením zavinení ztotožňuje, a to z následujících důvodů.
39. Oproti nedbalostnímu zavinení předpokládá úmyslné zavinení přítomnost složky vědomostní i volní. V přímém úmyslu je přestupek spáchán tehdy, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Přitom zároveň věděl, jaký je právem chráněný zájem, neboť právě ten hodlal poškodit či ohrozit. V nepřímém úmyslu je přestupek spáchán tehdy, pokud pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn. U nepřímého úmyslu je tak intenzita vůle nižší než v případě úmyslu přímého.

*„Pachatel nepojímá způsobení nepříznivého následku jako svůj primární cíl. Následek nastává nikoliv nutně a až druhotně jako vedlejší produkt jednání pachatele, ten je však s tímto následkem srozuměn“ (cit. Rigel, F., komentář k § 15 zákona o odpovědnosti za přestupky, In Bohadlo, D. a kol. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář*. Praha : Wolters Kluwer, 2018).*

40. Objektem předmětného přestupku je zákonem chráněný zájem na tom, že řidič vozidla v provozu na pozemních komunikacích, byť vozidla nemotorového (kola) není ovlivněn alkoholem. Tento chráněný zájem byl v případě žalobce porušen, neboť ten svým jednáním odmítl odborné lékařské vyšetření na zjištění ovlivnění alkoholem či jinou návykovou látkou. Z jednání žalobce v době páčání přestupku lze bez důvodných pochybností usuzovat na to, že věděl, že svým jednáním ohrozí či poruší zájem chráněný zákonem. Ostatně o tom byl ve výzvě policisty prokazatelně poučen. Zároveň byl s takovým ohrožením či porušením chráněného zájmu minimálně srozuměn, neboť se požadovanému vyšetření i přes poučení nepodrobil.
41. Žalobce poukazoval na to, že v důsledku nehody utrpěl ztrátu paměti. Pro posouzení odpovědnosti za tento přestupek nicméně není rozhodující, zda a v jaké kvalitě si žalobce byl schopen vybavit průběh nehody (pádu z kola) či okolnosti, které nehodě předcházely. Ostatně amnézie účastníků dopravních nehod je poměrně častým jevem, jak potvrzuje znalecká praxe (viz Šachl, J., Šachlová, Z., Mitáš, R. *Soudní znalectví v silničním provozu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2020). Jedná se o jev, kdy po prožitém nehodovém úderu „nejde o ztrátu zapamatované informace, ale o to, že informace nebyla do paměti vůbec vložena“. Tento jev může postihovat různě dlouhý časový úsek před incidentem (viz Hess, L., Porada, V., Straus, J. K charakteristice a významu paměťové stopy. In: *Soudní inženýrství*. 2004, ročník 15, č. 1, s. 62).
42. Pro účely posouzení zavinění za vytýkaný přestupek však není podstatný průběh nehodového děje. Podstatné je jednání žalobce při samotném páčání protiprávního jednání, jímž je akt odmítnutí podrobit se vyšetření na přítomnost alkoholu či jiných návykových látek po této nehodě v silničním provozu, resp. po zjištění, že žalobce byl jako řidič nemotorového vozidla jeho účastníkem. Z protokolu o výpovědi policisty prap. P. N., jakož i ze žalobcem podepsaného a okomentovaného poučení dle zákona o silničním provozu, lze bez důvodných pochybností usuzovat na to, že žalobce byl při samotném aktu odmítnutí zcela při vědomí, že věděl, co činí, a že byl s následky tohoto svého konání srozuměn.
43. Tvzení žalobce v žalobě, že si v předmětné době neuvědomoval, proč po něm policista žádá, aby se podrobil vyšetření, resp. že si ani nebyl vědom toho, proč je v nemocnici ošetřován, soud neuvěřil. Minimálně si totiž zjevně uvědomoval, že byl účastníkem nehody na kole, resp. že z kola spadl. Dokonce ve svém vyjádření sám potvrdil, že dechovou zkoušku odmítl. Následné tvrzení žalobce uvedené v podepsaném poučení, že k pádu s kolem mělo dojít při tlačení bicyklu po chodníku, rozhodně nevylučuje zjištěnou skutečnost, potvrzenou svědky, že žalobce v době předcházející pádu bicykl na pozemní komunikaci řídil. Lékařské zprávy předkládané ve správním řízení nedokládají, že by v případě žalobce byla v době páčání přestupku nepřítomna složka vědomostní či volní v takovém standardu, který by zavinění ve formě nepřímého úmyslu neodpovídal. Jiné důkazy ke svému tvrzení o vlastní nepřičetnosti v době, kdy vyšetření odmítal, žalobce nepředložil a nevnesl tak důvodné pochybnosti do skutkových zjištění, k nimž dospěly správní orgány.

44. Co se týká závažnosti zranění žalobce po pádu z kola, tu samozřejmě mohli zasahující policisté jako laici pouze odhadovat. Pokud se však shodli na tom, že žalobce s nimi komunikoval a na otázky relativně adekvátně reagoval (byť svoji výpověď průběžně měnil), bezpochyby to svědčí o tom, že žalobce byl při vědomí. Zároveň nebylo doloženo, že by žalobce patřil mezi osoby, které nejsou schopné chápat následky svého jednání, resp. že by žalobce byl v takovém stavu i v okamžiku svého protiprávního jednání. Poranění žalobce, jakkoli se mohlo jednat závažnější o poranění hlavy, resp. její obličejové části, kvůli kterému se později podrobil operačnímu zákroku, o takovém závěru nesvědčí. Nebylo proto ani nezbytné zjišťovat, zda se zpráva o pooperační kontrole, kterou právní zástupkyně žalobce předložila v průběhu správního řízení, týkala operace související s pádem žalobce z kola v den, kdy došlo ke spáchání přestupku. Aplikace zásady „v pochybnostech ve prospěch obviněného“, jak žalobce požadoval, tak nebyla na místě.

VI. Závěr a náklady řízení

45. Soud neshledal důvody, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět, a proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
46. Žalobce pro případ zamítnutí žaloby navrhoval, aby soud využil moderační oprávnění podle § 78 odst. 2 s. ř. s. K takovému postupu však nebyly splněny podmínky. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23, smyslem moderace není hledání ideální výše sankce, ale její korekce v případech, kdy zjevně neodpovídá obecným představám o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. Z toho důvodu v případě relativně nízkých sankcí bude moderace ze strany správního soudu málo častá. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36, pak vyplývá, že soud koriguje jen natolik závažnou nepřiměřenost uložené sankce, která má kvalitu nezákonnosti.
47. Žalobci byla v projednávané věci uložena pokuta na samé spodní hranici zákonné sazby. V takových případech zpravidla není důvod uložený trest moderovat. Soud se ztotožňuje též se závěry žalovaného (viz úvahy v bodech 34 – 28) o adekvátnosti uložené pokuty, resp. s tím, že zde nebyl důvod pro její mimořádné snížení či upuštění od trestu; na tyto závěry lze proto odkázat. Pokuta nevybočuje z mezí stanovených zákonem, je přiměřená okolnostem případu a je způsobilá splnit svůj účel. Soud ji nepovažuje za nepřiměřenou, tím méně za zjevně nepřiměřenou. Zákonem stanovené podmínky pro její snížení či dokonce upuštění od jejího uložení proto nejsou splněny.
48. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 12. ledna 2023

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně